

SALVS REI PVBLICAE SVPREMA LEX ESTO.

VYBRANÁ

TÉMATA

- VOJENSKÉ MISE V AFGHÁNISTÁNU A POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR
- POLITICKÝ A STRANICKÝ SYSTÉM AFGHÁNISTÁNU
- POSTOJ USA, EU A ČR K VÝVOJI V AFGHÁNISTÁNU

(1/2010)

Bc. Jitka Fojtíková
Bc. Martin Kuta

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

Obsah:

ÚVOD.....	2
VOJENSKÉ MISE V AFGHÁNISTÁNU A POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR.....	2
POLITICKÝ A STRANICKÝ SYSTÉM AFGHÁNISTÁNU	3
POSTOJ USA, EU A ČR K VÝVOJI V AFGHÁNISTÁNU.....	8
ZDROJE:	11

Úvod

Předkládaná studie se skládá ze tří částí. První část mapuje projednávání návrhů týkající se vysílání vojáků Armády České republiky na zahraniční mise v Afghánistánu Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. Přehled doplňuje stručný výběr argumentů, které zazněly v Poslanecké sněmovně v debatách při projednávání. Druhá část práce popisuje politický systém Afghánistánu, představuje hlavní politické strany a překládá výsledky prezidentských voleb v roce 2009. Třetí část se zabývá plánem USA na další postup vůči Afghánistánu a informuje o postoji dalších zemí NATO a České republiky.

Vojenské mise v Afghánistánu a Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Jako první návrh v reakci na teroristické útoky na Spojené státy v září roku 2001 a v následné válce proti globálnímu terorismu projednávala Poslanecká sněmovna ve III. volebním období vyslání armádního dopravního letounu pro účely zásobování spojeneckých jednotek Severoatlantické aliance (sněmovní tisk 1190). Čtení tohoto vládního návrhu proběhlo v prosinci roku 2001, vládní návrh byl přijat (usnesení č. 1985). Zároveň se na této prosincové schůzi jednalo o zapojení české armády do operace Trvalá svoboda v Afghánistánu, projednávání bylo neveřejné.

Projednávání vládního návrhu na vyslání polní nemocnice AČR do Afghánistánu probíhalo v dubnu roku 2002 (sněmovní tisk 1281). Kritizována byla především otázka financování akce. Poslanecká sněmovna vyslání vojenské nemocnice schválila (usnesení 2228).

Mezi lety 2002 až 2006 (IV. volební období) projednávala Poslanecká sněmovna v souvislosti s vývojem v Afghánistánu následující návrhy na vyslání vojenských misí do Afghánistánu:

Ve sněmovním tisku 565 projednávaném v únoru 2004 vláda navrhla posílit vojenský kontingent v Afghánistánu v rámci operací ISAF (International Security Assistance Force) a Trvalá svoboda o speciální jednotku. Ze strany ODS byl návrh kritizován především z vnitropolitického hlediska – strana kritizovala koncepci zahraniční politiky vlády. Poslanecký klub KSČM kritizoval návrh na vyslání jako celek, jako alternativu vznesli poslanci KSČM návrh na poskytnutí humanitární pomoci Afghánistánu (návrh byl zamítnut). Poslanecká sněmovna vládní návrh schválila jako usnesení 930.

V únoru 2006 Poslanecká sněmovna projednávala opětovný vládní návrh na vyslání speciálních jednotek do operace Trvalá svoboda v Afghánistánu (sněmovní tisk 1234). Přes odpor poslanců KSČM (stejně jako u předchozího návrhu z roku 2004 argumentovali porušením mezinárodního práva a proměnou charakteru celé operace) usnesení prošlo (usnesení č. 2151).

V současném V. volebním období (od roku 2006) proběhla tři jednání o vyslání vojenských misí:

V únoru 2007 se na půdě Sněmovny jednalo o vládním návrhu na vyslání polní nemocnice do Afghánistánu (opět v rámci mise ISAF) a o posílení českého vojenského kontingentu (sněmovní tisk 133). Proti zazněly především argumenty o nutnosti politického a nikoli vojenského řešení situace v Afghánistánu, stejně jako fakt, že vojenská nemocnice bude sloužit pro vojenské a nikoli humanitární účely. Vyslání nemocnice bylo schváleno usnesením 232.

V květnu 2008 byl Sněmovně předložen vládní návrh na vyslání speciálních jednotek do Afghánistánu. Jednotky se měly zapojit do plnění zvláštních bojových úkolů po boku ostatních spojenců protiteroristické koalice. Stanoviska Výboru pro bezpečnost a Zahraničního výboru byla souhlasná. Největšími kritiky byli poslanci KSČM, kteří upozorňovali na nesystematičnost takového kroku, na nákladnost a nesoulad s mezinárodním právem. Komunističtí poslanci dále upozorňovali na neefektivnost vedení vojenských operací v oblasti. ČSSD se vyjádřila ve smyslu, že podporu podobnému návrhu vyjadřuje naposledy – především pro riskantnost této operace. Návrh byl přijat (usnesení 776).

Na podzim roku 2009 (v říjnu 2009 projednávala tento návrh vláda, v listopadu Poslanecká sněmovna) se schvalovalo vyslání členů speciální jednotky na ochranu velvyslanectví v Kábulu¹ (sněmovní tisk 934). Ve Sněmovně návrh na vyslání vojáků prošel. Argumenty proti vyslání zazněly od poslanců KSČM. Toto rozhodnutí považovali za obcházení dříve schváleného plánu vyslání vojenských jednotek AČR na rok 2010. Rozhodnutí bylo přijato jako usnesení 1474.

Politický a stranický systém Afghánistánu

Ústavní reformy probíhaly v Afghánistánu několik let. Nová ústava schválená v lednu 2004 vytváří v Afghánistánu prezidentský systém podle amerického vzoru. Tato ústava vychází z koncepce Afghánské ústavní komise vytvořené na základě tzv. Bonnské dohody².

Exekutiva je zastoupena prezidentem voleným na pětileté volební období; prezident je zároveň vrchním velitelem ozbrojených sil. Podmínkou pro volení je, že měl by být narozený v Afghánistánu afghánským rodičům. Podmínkou pro výkon funkce prezidenta je i bezúhonnost První prezidentské volby proběhly 9. října 2004 a prezidentem se stal Hamid Karzái.

Legislativní moc náleží parlamentu (Národní rada) a je rozdělena mezi horní a dolní komoru (Wolesi Jirga a Mesharano Jirga).

Nejvyšší soudní autoritu představuje Nejvyšší soudní dvůr (Stera Mahkama), soudci jsou jmenováni na období deseti let. V Afghánistánu je také vytvořena síť vyšších, nižších a odvolacích soudů.

Zákonodárna moc

Parlament je složen z dolní komory (Wolesi Jirga), která je volena přímo, a z horní sněmovny (Mesharano Jirga) volené nepřímou. Poslední volby pro 249-člennou Wolesi Jirga proběhly

¹ Ochranu zastupitelských misí má na starosti Útvar rychlého nasazení Policie ČR. Pouze ve výjimečných případech se přistupuje ke spolupráci mezi Policií ČR a Armádou ČR.

² Agreement On Provisional Arrangements In Afghanistan Pending The Re-Establishment Of Permanent Government Institutions (Bonn Agreement).

v roce 2005 za užití volebního systému jediného nepřenositelného hlasu³. Dolní sněmovna je volena na pětileté období. Ústava explicitně stanoví, že ženy musí obsadit nejméně jednu čtvrtinu křesel.

Jmenování 102 členů horní komory probíhá smíšeným systémem. Část členů je volena venkovskými a okresními radami, další pak jmenuje prezident z řad z expertů a kvalifikovaných osob.

Mezi zvolenými kandidáty v roce 2005 jsou např. členové Talibánu, komunisté, reformisté i islámští fundamentalisté. Z toho 28 % byly ženy, což o 3 % překročilo povinnou 25% hranici danou ústavou. Toto paradoxně dělá z Afghánistánu, proslulého utlačováním žen pod vládou Talibánu, jednu z předních zemí pokud jde o zastoupení žen v parlamentu.

Venkovské rady

Členové venkovských rad jsou voleni většinovým jednokolovým systémem. Afghánistán se dělí do 34 provincií, přičemž každá představuje jeden volební obvod. Rady mají mezi 9 až 29 členy, záleží na počtu obyvatel každé provincie. Obdobně jako pro parlamentní volby zde existuje povinná kvóta pro ženské kandidátky, která požaduje, aby minimálně jedna čtvrtina každé venkovské rady byla rezervována pro ženy.

Výkonná moc

Ústava z roku 2004 stanovuje, že prezident Afghánistánu je hlavou státu a vrchním velitelem afghánské armády. Prezident je hlavou centrální vlády a je volen svobodným a tajným hlasováním na dobu pěti let, s maximálně jedním opakováním volebního období. Aby se dosáhlo zvolení prezidenta, kandidát musí dosáhnout absolutní většiny hlasů, tedy více než 50 %. Pokud se tak nestane v prvním kole, proběhne druhé kolo mezi dvěma nejúspěšnějšími kandidáty z kola prvního.

Hlava státu

Afghánistán je momentálně veden prezidentem Hamidem Karzáím, který obhájil prezidentské křeslo ve volbách v roce 2009. Před prvními prezidentskými volbami byl Karzái na Bonnské konferenci v roce 2001 zvolen delegátem jako vhodný kandidát pro vedení země po pádu Talibánu. Zatímco stoupenci oceňují v jeho činnosti úsilí podporovat národní usmíření a růst ekonomiky, kritici ho obviňují, že selhal v boji proti korupci a obchodu z drogami.

Vláda

První afghánská vláda po pádu Talibánu byla vytvořena v prosinci 2001, kdy se v Německu setkali prominentní afghánští politici a experti pod patronátem OSN, aby se dohodli na plánu vedení země. Výsledkem byl vznik Afghánské prozatímní vlády tvořené 30 členy v čele s předsedou. Afghánská prozatímní vláda byla uvedena 22. prosince 2001 s šestiměsíčním mandátem a byla vystřídána 22. června 2002 tzv. přechodnou vládou na dobu dvou let, poté se konaly řádné volby.

Nynější Kabinet ministrů se sestává z třiceti členů a je tvořen jednotlivými vládními ministry. Členy kabinetu jmenuje prezident, který vládě předsedá, se souhlasem Národní rady. Ta může odmítnout ministra pokud nesplňuje některé ústavou stanovené podmínky pro členství ve vládě, např. afghánské občanství.

³ Systém jediného nepřenositelného hlasu znamená, že volič má jeden hlas, ale strana může navrhnout více kandidátů.

Charakteristika stranického systému

Zatímco většina velkých stran v Afghánistánu má či měla blízké vazby na vojenské kruhy, nově vznikající strany mají základy mimo vojenské struktury a projevují demokratické tendence. Ve volbách v roce 2005 nebylo kandidátům dovoleno označit na kandidátní listině jejich spojení s politickou stranou. Kandidáti se voleb účastnili jako nezávislí, ačkoliv strany mohou podporovat kandidáty, kteří jsou jejich členy. V Afghánistánu je v současné registrováno 85 politických stran.

Významné politické strany

United National Front (Shuray-e Mottahed-e Melli)

- Afghánská národní fronta je koalici různých politických stran. Fronta je širokou koalici bývalých a současných lídrů, velitelů z doby anti-sovětského odboje, bývalých komunistických lídrů a členů různých sociálních a etnických skupin. Předsedou strany je bývalý prezident Afghánistánu Burhanuddin Rabbani. Mnoho členů bylo dříve součástí uskupení se stejným názvem.
- Afghánská národní fronta chce zabezpečit jednotu v rozdělené zemi, chce také změnit volební systém ze systému jediného nepřenositelného na systém stranických kandidátek a udržet přímou volbu guvernérů v provinciích.
- Někteří kritici spojují Národní frontu s vyšetřováním válečných zločinů spáchaných během afghánské občanské války.
- Politická síla Národní fronty není známa, ale odhaduje se, že disponuje 40% zastoupením v parlamentu.

New Afghanistan Party (Hezb-e-Afghanistan-e-Naween)

- Politická strana vedená Yunusem Qanunim, předsedou dolní sněmovny.
- Strana byla založena v roce 2004, když Qanuni odešel z Národního hnutí Afghánistánu.

National Islamic Movement of Afghanistan (Jumbish-i-Milli Islami Afghanistan)

- Národní islámské hnutí Afghánistánu reprezentuje především uzbeckou menšinu v Afghánistánu.
- Jejím lídrem je generál Andul Rashid Dostum.
- V devadesátých letech byla známá jako odpůrce Talibánu.

Islamic Society (Jamiat-e Islami)

- Islámská politická strana v Afghánistánu, která má své kořeny také v pákistánské Jamiat-e Islami a egyptském Muslim Brotherhood.
- Jamiat je nejstarší islámskou politickou stranou v Afghánistánu. Její ideologie je založena na islámském právu, ale strana je považována za mírně progresivní.
- Během Sovětské války a následné občanské války byl Jamiat jednou z nejmocnějších mudžahidských skupin.
- Většinu ve straně mají etničtí Tádžikové ze severního a západního Afghánistánu.

Islamic Unity Party of Afghanistan (Hezb-e Wahdat)

- Jedná se o největší šíitské politické uskupení v zemi. Skládá se převážně z etnika Hazara obývající centrální část Afghánistánu.
- Zakladatel a ideologický lídr strany byl Andul Ali Mazari, který shromáždil šíitské politické skupiny během sovětské invaze v letech 1979-1989. Islámská jednotná strana pomohla afghánskému odboji porazit sovětskou invazi a komunistickou vládu v Kábulu vedenou stranou Jamiat-e-Islami.

- Po svrnutí vlády Talibanu byla utvořena prozatímní vláda z několika politických skupin včetně Islámské jednotné strany. Členové strany nyní zasedají i v afghánském parlamentu, přesný počet není znám. Islámské jednotné straně byla odmítnuta jakákoliv pozice uvnitř současného kabinetu.

Islamic Party (Hezb-e Islami)

- Jedná se o islámskou organizaci, která bojovala proti sovětské okupaci v Afghánistánu.
- Její předseda Gulbuddin Hekmatyar ji založil v Pákistánu v roce 1975 z původní organizace Muslim Youth, což je islámská organizace založená studenty a učiteli na Kábulské univerzitě v roce 1969 sloužící k podpoře boje proti komunismu v Afghánistánu.
- Členové pocházejí z etnika Paštunů a ideologie vychází z Muslim Brotherhood a Abul Ala Maududí's Jamaat-e-Islami
- V roce 1979 se představitel strany Mulavi Younas Khalis odtrhl od Hekmatyara a založil vlastní Hezbi Islami, známou také jako khaliská frakce, se základnou v Nangarharu. Frakce Gulbuddina Hekmatyara je nyní uváděna jako Hezb-e-Islami Gulbuddin (HIG) a je považována za teroristickou organizaci. Ovšem Hezb-e-Islami ani HIR nebyly v letech 2001-2006 na seznamu organizací považovaných za teroristické (U.S. State Department list of Foreign Terrorist Organizations), v roce 2007 se však Hezb-e-Islami Gulbuddin dostal na dodatečný seznam známý jako „Skupiny zájmu“ (Group of Concern).⁴
- Dnešní nenásilné křídlo Hizb-e-Islami je registrovanou politickou stranou.

Afghan Mellat (Afghan Social Democratic Party)

- Afghánská sociálně demokratická strana je paštunská nacionalistická a sociálně demokratická strana.
- Strana byla založena v březnu 1966 Ghulamem Mohammedem Farhadem, Je to v Německu vystudovaný paštunský intelektuál fascinovaný některými aspekty nacistického Německa.
- Afghan Mellat podporuje zájmy paštunského etnika a prosazuje myšlenku *paštunizace* Afghánistánu a ideu Velkého Afghánistánu (požaduje začlenit paštunsky mluvící části Pákistánu pod Afghánistán)
- V roce 1987 se strana rozdělila na tři části. Jednou z nich je současná Afghan Mellat, která pod vedením Anwar-ul-Haq Ahady omezila paštunský nacionalismus a hledá podporu také mezi dalšími etniky.
- Po pádu Talibanu se Ahady stal v nové vládě ministrem financí. Strana podporovala Hamida Karzáiho v prezidentském volbách v roce 2005 a na oplátku od něj dostala podporu v parlamentní volbách.

Volby 2004, 2005 a 2009

Parlamentní volby 2005

Volby do dolní komory se konaly 18. srpna 2005. Byly to první parlamentní volby v Afghánistánu od roku 1969. 2707 kandidátů, z toho 328 žen, soutěžilo o 249 křesel. Každá provincie představuje jeden volební obvod a podle velikosti na ni připadá příslušný počet křesel. Voliči používají systém jediného nepřenositelného hlasu.

⁴ <http://www.america.gov/st/washfile-english/2007/April/20070425112939idybeekcm0.9128382.html>

Horní komora sestává z 102 členů. Část členů je jmenována prezidentem, další část je volena venkovskými radami a okresními radami (district council) v rámci každé provincie. 50 % z členů jmenovaných prezidentem musí tvořit ženy. Členové voleni venkovskými radami mají dvouletý mandát, členové voleni okresními radami mají tříletý mandát a členové jmenováni prezidentem mají pětiletý mandát.

Prezidentské volby 2004

Kandidáti (etnikum) – Nominující strana	Hlasy	%
Hamid Karzai (Pashtun)	4,443,029	55.4%
Yunus Qanuni (Tajik) – New Afghanistan Party	1,306,503	16.3%
Mohammed Mohaqiq (Hazara) - Independent (Wahdat Islamic Unity Party)	935,325	11.7%
Abdul Rashid Dostum (Uzbek) - Independent (National Islamic Movement)	804,861	10.0%
Abdul Latif Pedram (Tajik) - National Congress Party	110,160	1.4%
Massouda Jalal (Tajik)	91,415	1.1%
Sayed Ashaq Gailani (Pashtun) - National Solidarity Movement	80,081	1.0%
Ahmad Shah Ahmadzai (Pashtun) - Independent (Islamic Revolutionary Movement)	60,199	0.8%
Abdul Satar Sirat (Tajik)	30,201	0.4%
Hamyon Shah Aasifi (Pashtun) - Independent (National Unity Party)	26,224	0.3%
Ghulam Farooq Nejrabi (Tajik) - Afghan Independence Party	24,232	0.3%
Sayed Abdul Hadi Dabir (Tajik)	24,057	0.3%
Abdul Hafiz Mansoor (Tajik) - Independent (Islamic Society)	19,728	0.2%
Abdul Hadi Khalilzai (Pashtun)	18,082	0.2%
Mir Mahfuz Nedahi (Pashtun)	16,054	0.2%
Mohammed Ibrahim Rashid (Pashtun)	14,242	0.2%
Wakil Mangal (Pashtun)	11,770	0.1%
Abdul Hasib Aarian (Tajik)	8,373	0.1%
Platné hlasy (účast 70%)	8,024,536	100.0%
Neplatné hlasy	104,404	
Hlasy celkem	8,128,940	

Prezidentské volby 2009

Prezidentské volby v Afghánistánu, uskutečněné v srpnu 2009, provázely podle sdělení volební komise zaštitěné OSN (tvoří ji tři zástupci OSN a dva Afghánci) rozsáhlé podvody, kvůli nimž musely být desetitisíce hlasů anulovány. Z prvního sčítání vyplývalo, že dosavadní prezident Hamíd Karzái obhájil mandát. Během srpna a září však došlo k novému přepočítávání hlasů, a to zvláště na těch místech, která vykázaly stoprocentní účast nebo kde prezidentský kandidát získal více než 95 % hlasů. To se týkalo především provincií Kandahár, Paktika a Chóst.

Z přepočtu hlasů vyplynulo, že v prvním kole voleb zvítězil Karzái se ziskem 49,67 % hlasů, druhý nejúspěšnější kandidát Abdulláh Abdulláh si připsal 30,59 %.

Druhé kolo prezidentských voleb mělo proběhnout 7. listopadu 2009, avšak dosavadní prezident Afghánistánu Hamíd Karzái zůstal pro druhé kolo jediným kandidátem poté co z volebního klání odstoupil jeho vyzývatel, exministr zahraničí Abdulláh Abdulláh.

Ten odstoupil, protože druhé kolo voleb by podle něj bylo stejně zmanipulované jako kolo první.

Komise tedy zrušila druhé kolo voleb plánované na 7. listopadu. Rozhodnutí odůvodnila mimo jiné úsporou peněz a bezpečnostními opatřeními, a také jako prevencí dalšího prodlužování volebního procesu, které by mohlo Afghánistán narušit jak ekonomicky, tak politicky. Již před prvním kolem voleb Talibán vystupňoval v zemi napětí a opakoval výzvy k bojkotu voleb. Pohrozil také teroristickými útoky na volební místnosti a vyzval Afghánce, aby v den voleb raději zůstali doma.

Hamíd Karzái Odstoupení svého rivala označil za "nešťastné", považuje se však za legitimního vítěze voleb. Podporuje navýšení počtu cizích jednotek, které plánuje Barak Obama, zároveň ale chce jednat o zapojení Tálibánu do politiky země. Přes tyto politické prohlášení je Karzái nadále obviňován z korupce, napojení na drogový obchod a z toho, že vláda nemá respekt mezi řadovými Afghánci.

Postoj USA, EU a ČR k vývoji v Afghánistánu

Postoj americké administrativy k dalšímu vývoji v Afghánistánu

Hlavním cílem americké administrativy v Afghánistánu je vycvičit afghánskou armádu a předat správu země do rukou místních politiků. Tento cíl „podporovat afghánskou demokracii“ však silně narušili letní prezidentské volby.

Administrativa prezidenta Baraka Obamy zvažovala v souvislosti s Afghánistánem tři možnosti spojené s vojenskou účastí USA, resp. spojenců v zemi:

1. Vyhovění původnímu McChrystalovu⁵ požadavku, tedy zvýšit počet amerických vojáků v Afghánistánu o 40 000. Z toho polovina by byla dislokována do bojových operací na jih a východ země, kterou má pod kontrolou povstalecké hnutí Taliban. Čtvrtina posíl by cvičila afghánské jednotky, zbylá čtvrtina by byla dislokována po celé zemi.
2. Posílení amerických jednotek o 20 000 až 35 000 vojáků, kteří by se rozmístili v problematičtějších regionech na jihu a východu země. Část z nich by se podílela na výcviku afghánských bezpečnostních jednotek.
3. Tzv. malé navýšení počtu vojáků zhruba o 10 000 až 15 000. Věnovali by se převážně výcviku afghánských jednotek, část z nich by ale zřejmě posílila americké jednotky v jižní provincii Kandahár.

Prezident Obama ve svém projevu z 1. prosince 2009 ve West Pointu oznámil své konečné rozhodnutí, a to posílení amerických jednotek v Afghánistánu o dalších 30 000 vojáků, kteří by měli být rozmístěni nejpozději do května 2010.

Nová americká strategie se skládá ze tří částí a mimo jiné počítá s tím, že by se Američané do osmi let plně stáhli z Afghánistánu⁶:

- a) navýšení jednotek, které by mělo podpořit bojové činnosti proti Talibanu a bezpečnost v zemi, ale i urychlit výcvik afghánských ozbrojených sil. To je podmínkou postupného stahování amerických sil a modelově je toto řešení podobné tomu, které USA nyní provádějí v Iráku.
- b) lepší podpora civilní správy země, zejména pak odstranění značné korupce, která podkopává důvěru běžných Afghánců ve státní orgány.

⁵ Stanley McChrystal, Nejvyšší velitel amerických a spojeneckých vojsk v Afghánistánu.

⁶ Stahování amerických vojáků má začít již v létě 2011.

c) snaha o ekonomický rozvoj země s důrazem na zemědělství a budování infrastruktury.

Spojené státy však chtějí, aby jejich spojenci v Severoatlantické alianci podpořili jejich strategii a vyslali do Afghánistánu dalších 10 000 vojáků; to však vyvolává problém v největších evropských zemích.

Postoj členů NATO:

Summit NATO v Bruselu konaný na začátku prosince 2009 rozhodl, že Aliance podpoří Spojené státy a vyšle do Afghánistánu další posily. Celkem by mělo jít o sedm tisíc vojáků z nejméně 25 zemí, které pošlou své vojáky na misi do Afghánistánu počátkem příštího roku.

Británie již přislíbila dalších 500 vojáků, čímž se počet britských vojáků zvedne na 9 500.

Skepticky se však k možnosti navyšování počtu svých vojáků staví další velké země NATO - Německo a Francie. Francie přímo oznámila, že neuvažuje o posílení své afghánské mise o další vojáky; Německo zase vyčkává s konečným rozhodnutím na výsledky jednání Konference o Afghánistánu, které se bude konat na konci ledna 2010 v Londýně.

Také Nizozemsko a Kanada přemýšlejí o tom, jak se z Afghánistánu co nejdříve stáhnout.

V Afghánistánu je nyní přes 100 000 zahraničních vojáků, včetně 68 000 Američanů.

Financování vojenských operací:

130 miliard dolarů na válečné výdaje je součástí rozpočtu USA pro rok 2010, z toho 65 miliard USD připadne na válku v Afghánistánu a 61 miliard pro Irák.⁷ Rozpočet pokrývá rozmístění dalších 21 000 amerických vojáků v Afghánistánu pro tento rok,⁸ čímž se celkový počet zvýšil na současných 68 000. Ještě více prostředků však bude spojeno s navýšením vojáků o dalších 30 000 v příštím roce.

Spojené Státy mají čtyři způsoby, jak financovat válku⁹: zvýšení daní, snížení dalších výdajů, půjčky, tisk většího množství peněz. Války v Afghánistánu a Iráku byly zatím financovány pomocí půjček, což se z dlouhodobého hlediska jeví jako neudržitelné. Zvláště v posledních dnech probíhající debaty o dalších způsobech financování válečného úsilí v Afghánistánu; mluví se jak o nepopulárním zvýšení daní (nepopulárním zvláště v období ekonomické recese), tak také o omezování výdajů na výdaje vnitrostátní. Závazek vyřešit problém financování válečných operací také vyplývá z Obamova projevu ve West Pointu, kde přislíbil, že bude úzce spolupracovat s Kongresem, aby vyřešil výdaje spojené s válkami v Iráku a Afghánistánu a snížil rozpočtový schodek.¹⁰

Postoj České republiky

Počet českých vojáků, kteří působí v zahraniční misi, i v příštím roce zůstává stejný. Do mise ISAF v Afghánistánu může být nasazeno až 535 vojáků.¹¹

Na přelomu roku 2009 a 2010 budou vyslány do Afghánistánu dva transportní vrtulníky Mi 171 se stočlenným kontingentem. Ministerstvo obrany navíc ve středu v reakci na Obamův projev oznámilo, že navíc uvažuje o posílení českých jednotek až o stovku lidí. O zvýšení české účasti v misi ISAF například o radiolokátor Artur či o posílení českého týmu školícího prapor afghánské armády chce co nejdříve jednat s politickými stranami, především se sociální demokracií.

⁷ Rozpočet pro rok 2009 počítal s 87 miliardami pro Irák a se 47 miliardami pro Afghánistán.

⁸ K tomu došlo na jaře 2009.

⁹ Podle informací z materiálu výzkumné služby amerického Kongresu *Congressional Research Service*.

¹⁰ http://www.huffingtonpost.com/2009/12/01/obama-afghanistan-speech-text-excerpts_n_376088.html

¹¹ Podle poslanci v červnu 2009 schváleného plánu zahraničních misí.

Úřednická vláda Jana Fischera nyní přichází s dlouhodobějším návrhem, jak se vyhnout pravidelnému dohadování ohledně zahraničních misí. Ministr obrany Martin Barták představil poslancům tříletý plán, podle něj by se Češi měli soustředit právě na Afghánistán - a nejen tím, že budou v letech 2011 až 2013 pomáhat v zázemí, ale že je armáda opět nasadí i do boje.

V Afghánistánu by měl nadále podle ministra působit rekonstrukční tým, Češi by se měli podílet i v letech 2011 až 2013 na výcviku místních ozbrojených složek. Cvičit by měli také personál vrtulníkové základny. Další náplní práce bude také ochrana českého velvyslanectví v zemi.

Zdroje:

http://www.eueom-afghanistan.org/EN/E_Administration.html

<http://www.123independenceday.com/afghanistan/political-system.html>

http://www.southasianmedia.net/profile/afghanistan/politicalsystem_afghnistan.cfm

<http://www.eurasianet.org/departments/insightb/articles/eav042109.shtml>

<http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=3493&l=1>

<http://www.afghan-web.com/politics/parties.html>